

APOŠTOLSKÁ KONŠTITÚCIA JEHO SVÄTOSTI PÁPEŽA JÁNA PAVLA II.

UNIVERSI DOMINICI GREGIS

o uprázdnení Apoštolského stolca
a o voľbe
rímskeho pápeža

Preklad: Ing. Eva Čikel'ová, 1996
Text: KBS, 1996

Ján Pavol, biskup

Sluha sluhov Božích na večnú pamäť

Pastierom celého Pánovho stáda je biskup rímskej cirkvi, v ktorej svätý apoštol Peter vydal Kristovi najvyššie svedectvo krvi svojím mučeníctvom prostredníctvom vznešeného riadenia Božej prozreteľnosti. Preto je pochopiteľné, že právoplatná apoštolská postupnosť na tomto stolci, s ktorým "musí byť v dôsledku mimoriadneho prvenstva zjednotená každá iná cirkev",¹ bola vždy osobitnou záležitosťou.

Práve preto považovali pápeži v priebehu storočí za svoju povinnosť svedomia a svoje vlastné právo, aby patričnými normami stanovili dobre usporiadanú voľbu nástupcu. Ani nie pred takým dlhým časom toto urobili aj moji predchodcovia - svätý Pius X.,² Pius XI.,³ Pius XII.,⁴ Ján XXIII.⁵ a naposledy Pavol VI.,⁶ každý s úmyslom, aby voľba zodpovedala požiadavkám svojráznosti dejinného okamihu. Preto sa vo výnosoch postarali o múdrejšie a vhodnejšie pravidlá, aby usmernili dôstojnú prípravu a predpísaný priebeh zhromaždenia voličov, na ktorých sa preniesla z dôvodu uprázdnenia Apoštolského stolca dôležitá a ťažká úloha - zvoliť rímskeho pápeža.

Keď sa dnes chystám zavrieť túto tému, nerobím to preto, že by som si uvedené normy nevážil - práve naopak, veľmi si ich vážim a z väčšej časti ich chcem aj potvrdiť, aspoň vo svojej podstate a v základných princípoch, ktorými ma inšpirovali. K tomuto kroku ma viedlo vedomie zmenenej situácie, v ktorej dnes cirkev žije, ako aj potreba sprítomniť si všeobecnú revíziu kanonického práva, ktorá sa uskutočnila znamenitým spôsobom so súhlasom celého episkopátu, keď sa zverejnil a promulgoval najskôr Kódex kanonického práva a potom Kódex kánonov východných cirkví. Po tejto revízii, ktorá vyšla z Druhého vatikánskeho koncilu, bolo mojou snahou uviesť do praxe aj reformu rímskej kúrie apoštolskou konštitúciou Pastor Bonus.⁷ Nariadenie formulované kán. 335 Kódexu kanonického práva a opakované kán. 47 Kódexu kánonov východných cirkví mimochodom objasňuje

povinnosť vydať výnos na trvalé prepracovanie špecifických zákonov, ktoré upravuje kanonické obsadenie biskupského stolca v Ríme, ak sa z nejakého dôvodu uprázdni.

Aj keď sú zohľadnené požiadavky našej doby, snažil som sa pri formulácii nového poriadku o to, aby som sa v podstate neodklonil od línie múdrej a dodnes platnej úctyhodnej tradície.

Naozaj je nesporný princíp, podľa ktorého prináleží pápežom, aby určili spôsob, primeraný zmenenej dobe, ako má prebiehať vymenovanie osoby, ktorú ustanovia, aby sa stala nástupcom svätého Petra na biskupskom stolci v Ríme. To sa v prvom rade týka orgánu, ktorému je zverená úloha, aby sa postaral o voľbu rímskeho pápeža: tento orgán pozostáva podľa tisícročnej praxe, potvrdenej presnými kanonickými normami, ako aj výslovným nariadením platného Kódexu kanonického práva (porov. kán. 349 CIC), z kolégia kardinálov Svätej rímskej cirkvi. Ak je skutočne učením viery, že plná moc pápeža pochádza priamo od Krista, ktorého je zástupcom na zemi,⁸ tak je tiež nesporné, že sa mu táto najvyššia moc v cirkvi udeľuje "prijatím právoplatne vykonanej voľby spolu s biskupskou vysviackou".⁹ Úloha, ktorá podlieha tomuto orgánu určenému na voľbu, je teda veľmi závažná. V súlade s tým musia byť presné a jasné aj normy, ktoré stanovujú postup, aby samotná voľba mohla prebehnúť v tom zodpovedajúcom rámci čo možno najdôstojnejšie a adekvátne nanajvýš zodpovednému úradu, ktorý na seba zvolený pápež preberie z moci Božieho ustanovenia svojím vlastným súhlasom.

Preto potvrdzujem normu platného Kódexu kanonického práva (porov. kán. 349 CIC), v ktorej sa odráža už tisícročná prax cirkvi, a znovu potvrdzujem, že kolégium voličov pápeža pozostáva výlučne z kardinálov Svätej rímskej cirkvi. Ich prostredníctvom sa zároveň vyjadruje prekrásna syntéza oboch aspektov, ktoré charakterizujú osobnosť a úrad rímskeho pápeža: rímsky, lebo sa identifikuje s osobou biskupa cirkvi, ktorá sa nachádza v Ríme, a preto je v blízkom kontakte s klérom tohto mesta, reprezentovanom kardinálmi s titulom presbyterov a diakonov Ríma, a s kardinálmi-biskupmi s prímestskými sídlami. Pontifex univerzálnej cirkvi, lebo bol zvolený, aby viditeľne zastupoval neviditeľného Pastiera, ktorý vedie celé stádo na pašienky večného života. Univerzálnosť cirkvi týmto spôsobom nadobúda znamenitú podobu zložením samotného kardinálskeho kolégia, ktoré pochádza z nositeľov purpuru zo všetkých kontinentov.

V aktuálnych historických okolnostiach sa zdá, že univerzálna dimenzia cirkvi je dostatočne vyjadrená kolégiom stodvadsiatich kardinálov, ktorí sú oprávnení voliť. Zároveň upresňujem, že zachovanie normy, stanovenej mojím predchodcom Pavlom VI., podľa ktorej všetci, ktorí dosiahli v deň začiatku uprázdnenia stolca už osemdesiaty rok života,¹⁰ sa na voľbe nezúčastňujú, nesmie v žiadnom prípade znamenať podceňovanie. Dôvod tohto nariadenia treba hľadať vo vôli, aby sa takémuto úctyhodnému veku neuvalilo ešte dodatočné bremeno, ktoré tkvie v zodpovednosti zvoliť niekoho, kto bude viesť Kristovo stádo spôsobom adekvátnym požiadavkám našej doby. To však nepredstavuje žiadnu prekážku, aby sa kardináli nad osemdesiat rokov zúčastňovali na prípravných zasadnutiach ku konkláve podľa predpisov stanovených ďalej. Od nich sa naďalej zvláštnym spôsobom očakáva, aby počas uprázdnenia stolca a najmä počas priebehu voľby pápeža podporovali úlohu voličov intenzívnou modlitbou a prosbami k Duchu Svätému. Takto sa zároveň stanú vodcami Božieho ľudu, ktorý sa zhromažďuje v patriarchálnych bazilikách Ríma, ako aj v iných kostoloch všetkých diecéz sveta, aby voliacim

kardinálom vyprosoval potrebné osvietenie, aby mali pred očami len Boha a aby svoju voľbu konali mysliac iba na "spásu duší, ktorá musí byť v cirkvi vždy tým najvyšším zákonom".¹¹

Zvláštnu pozornosť som venoval starodávnej inštitúcii konkláve: tieto predpisy a postup sú taktiež posvätené a stanovené slávnostnými nariadeniami mnohých mojich predchodcov. Úvodný dejinný prehľad nepotvrďuje iba účelnosť tejto inštitúcie kvôli okolnostiam, ktoré viedli k jej vzniku a postupnému znormovaniu a konštituovaniu, ale potvrďujú aj jej neprestajnú potrebu, aby samotné rokovania voľby prebehli organizovane, rýchlo a podľa stanoveného poriadku, najmä v okamihoch napätia a nepokoja.

Práve preto a napriek prehodnocovaniu zo strany teológov a kanonistov všetkých čias, ktorí túto inštitúciu v jej podstate jednomyselne nepovažujú za potrebnú na platnú voľbu pápeža, potvrďujem touto konštitúciou jej existenciu v jej základnej štruktúre s doplnením niekoľkých modifikácií, aby sa poriadok prispôbil dnešným požiadavkám. Za zvlášť účelné som považoval nariadiť, aby kardináli, ktorí sú oprávnení voliť, a všetci, ktorí sú povolaní, aby spolupracovali s cieľom organizovaného priebehu samotnej voľby, boli počas celého trvania voľby ubytovaní vo vhodných priestoroch Vatikánskeho štátu. Hoci je tento štát malý, predsa je dosť rozsiahly, aby sa i vďaka ďalej uvedeným účelným opatreniam zabezpečila uprostred múrov taká odlúčenosť a následne také sústredenie, ktoré si od voličov vyžaduje tento pre celú cirkev životne dôležitý úkon.

Vzhľadom na posvätný charakter úkonu, a teda aj vhodnosti, aby mohla voľba prebehnúť na primeranom mieste, na ktorom sa na jednej strane dajú spojiť liturgické úkony s právnymi formalitami a na druhej strane sa voličom uľahčí, aby sa pripravili na prijatie vnútorných vnuknutí Ducha Svätého, zároveň nariaďujem, aby sa voľba naďalej konala v Sixtínskej kaplnke, kde všetko prispieva tomu, aby sa posilnilo povedomie prítomnosti Boha, pred tvár ktorého musí raz každý predstúpiť, aby bol súdený.

ďalej svojou apoštolskou autoritou potvrďujem povinnosť čo najprísnejšieho zachovávanía tajomstva vo veci všetkého, čo sa priamo alebo nepriamo týka priebehu voľby: avšak aj tu som chcel príslušné normy zjednodušiť a obmedziť na podstatné, aby som zabránil bezradnosti, pochybnostiam a azda aj následným konfliktom svedomia tých, ktorí sa na voľbe zúčastnili.

Nakoniec som považoval za svoju povinnosť zrevidovať aj vlastnú formu voľby s ohľadom na súčasné cirkevné požiadavky a hodnotové predstavy modernej kultúry. Tak sa mi pozdávalo účelným neponechať voľbu aklamáciou quasi ex inspiratione, lebo ju už nepovažujem za vhodnú formu pri interpretácii úvah volebného kolégia, takého veľkého čo do počtu a takého rôzneho čo do pôvodu. Rovnako sa mi zdalo potrebné, aby odpadla voľba per compromissum, a to nielen preto, že je ťažké ju vykonať, ako sa to dá preukázať na základe takmer nepreberného množstva noriem, vydaných v tomto smere v minulosti, ale aj preto, že svojou povahou obsahuje určité obídienie zodpovednosti voličov, ktorí by v tomto prípade neboli vyzvaní dať osobne svoj vlastný hlas.

Po zrelom uvážení som dospel k záveru, že jedinou formou, ktorou môžu voliči vyjadriť svoje vlastné hlasovanie pri voľbe pápeža, je forma tajnej voľby, ktorá sa vykonáva podľa ďalej uvádzaných noriem. Táto forma skutočne poskytuje najväčšie záruky priesačnosti, priamosti, jednoduchosti, prehľadnosti a predovšetkým

efektívnej a konštruktívnej účasti všetkých jednotlivých kardinálov, ktorí sú povolani, aby tvorili volebné zhromaždenie Petrovho nástupcu.

V tomto zmysle vydávam túto apoštolskú konštitúciu obsahujúcu normy, ktorých sa musia prísne pridržať kardináli, ktorí majú záväzné právo voliť Petrovho nástupcu, viditeľnú hlavu celej cirkvi a sluhu sluhov Božích, v prípade uprázdnenia Apoštolského stolca, nech je to z akéhokoľvek dôvodu alebo akejkolvek skutočnosti.

PRVÁ ČASŤ

UPRÁZDNIENIE APOŠTOLSKÉHO STOLCA

I.

PRÁVOMOCI KARDINÁLSKEHO KOLÉGIA

POČAS UPRÁZDNIENIA APOŠTOLSKÉHO STOLCA

1. Počas uprázdnenia Apoštolského stolca nemá kolégium kardinálov právomoc alebo jurisdikciu v tých otázkach, ktoré prislúchajú pápežovi za jeho života alebo počas vykonávania úloh jeho úradu. Všetky tieto otázky musia zostať vyhradené výlučne budúcemu pápežovi. Preto vyhlasujem za neplatné každé konanie, o ktorom si kardinálske kolégium myslí, že ho musí uskutočniť, ak táto právomoc alebo jurisdikcia prislúcha pápežovi počas jeho života alebo počas obdobia vykonávania jeho úradu. Neplatným sa stáva iba vtedy, ak nevybočuje z hraníc, ktoré sú výslovne uvedené v tejto konštitúcii.

2. Počas uprázdnenia Apoštolského stolca sa zveruje vedenie cirkvi kardinálskemu kolégiu, ale iba na vybavovanie riadnych záležitostí alebo tých otázok, ktoré nestrpia nijaký odklad (porov. čl. 6), ako aj na prípravu všetkého, čo je potrebné na voľbu nového pápeža. Táto úloha sa musí realizovať v rámci modlitby a hraníc, predpokladaných touto konštitúciou: preto sa musia absolútne vylúčiť také záležitosti, ktoré sú - či už je to zo zákona, alebo na základe praxe - buď iba právomocou pápeža, alebo sa týkajú noriem na voľbu nového pápeža podľa nariadení predkladanej konštitúcie.

3. Okrem toho určujem, že kardinálske kolégium nemôže nijakým spôsobom disponovať právami Apoštolského stolca a rímskej cirkvi. O to viac sa nesmú priamo alebo nepriamo zrieknuť týchto práv, najmä keď pritom ide o urovanie sporov alebo o potrestanie činov, ktoré boli vykonané proti týmto právam po smrti alebo po právoplatnom pápežovom odstúpení z úradu.¹² Všetci kardináli sa majú postarať o ochranu týchto práv.

4. Počas uprázdnenia Apoštolského stolca nesmú byť nijakým spôsobom korigované alebo menené zákony vydané pápežmi. Nesmie sa nič pridávať ani škrtiť, ani sa nesmie od nich čo i len čiastočne dišpenzovať. Toto platí najmä pre tých, ktorých sa týka usmernenie pri voľbe pápeža. V prípade, že by sa proti tomuto nariadeniu niečo podniklo alebo by sa urobil čo i len pokus o to, vyhlasujem to silou svojej najvyššej autority za neplatné.

5. Ak by sa vyskytli pochybnosti o predpisoch obsiahnutých v predkladanej konštitúcii alebo o spôsobe ich realizácie, tak formálne nariaďujem, že všetka právomoc rozhodnúť o tom prináleží kolégiu kardinálov. Preto mu udeľujem dovolenie, aby interpretovalo pochybné alebo sporné body, pričom určujem, že pri poradách o tom a o iných podobných otázkach, s výnimkou aktu samotnej voľby pápeža, postačuje, keď bude rovnakého názoru väčšina zhromaždených kardinálov.

6. Podobne vydáva kardinálske kolégium nariadenia podľa názoru väčšiny, ak sa vyskytne nejaký problém, ktorý podľa mienky väčšiny zhromaždených kardinálov nemôže byť presunutý na neskoršie obdobie.

II.

KONGREGÁCIE KARDINÁLOV NA PRÍPRAVU VOĽBY PÁPEŽA

7. Počas uprázdnenia stolca jestvujú dva druhy kongregácií kardinálov: generálna kongregácia, t. j. celé kolégium až do začiatku volieb, a mimoriadna kongregácia. Na generálnych kongregáciách sa musia zúčastňovať všetci kardináli, ktorým v tom nebránia nijaké právne prekážky, len čo boli upovedomení o uprázdnení Apoštolského stolca. Avšak kardinálom, ktorí podľa čl. 33 tejto konštitúcie nemajú právo voliť pápeža, sa dáva dovoľenie, že sa nemusia zúčastniť na týchto generálnych kongregáciách, ak to uprednostnia.

Mimoriadna kongregácia pozostáva z kardinála-komorníka Svätej rímskej cirkvi a z troch kardinálov, po jednom z každého rádu, ktorí sa určujú losovaním z kardinálov oprávnených voliť, nachádzajúcich sa už v Ríme. Úrad týchto troch kardinálov, ktorí sa nazývajú asistentmi, sa končí po treťom dni a na ich miesto nastúpia iní kardináli s rovnako dlhým trvaním úradu, určení vždy losovaním, a to aj po začiatku voľby.

Ak je to potrebné, dôležitejšie záležitosti počas voľby prerokúva zhromaždenie kardinálov oprávnených voliť. Riadne záležitosti naproti tomu priebežne vybavuje mimoriadna kongregácia kardinálov. Počas uprázdnenia stolca nosia v generálnych a mimoriadnych kongregáciách zvyčajnú čiernu kardinálsku reverendu a červené cingulum, k tomu solideo, pektorál a prsteň.

8. Na mimoriadnych kongregáciách sa majú vybavovať iba bežné otázky, ktoré sa objavujú denne alebo sporadicky. Ak by sa však vyskytli závažnejšie otázky, ktoré si vyžadujú dôkladnejšie preskúmanie, tak sa musia predložiť generálnej kongregácii. Okrem toho to, o čom sa rozhodlo, čo sa vyriešilo alebo zamietlo na jednej mimoriadnej kongregácii, nemôže byť na inej mimoriadnej kongregácii odvolané, zmenené alebo odobrené. Toto právo prislúcha iba samotnej generálnej kongregácii, a síce väčšinou hlasov.

9. Generálne kongregácie kardinálov sa konajú v Apoštolskom paláci vo Vatikáne alebo, ak si to podľa mienky kardinálov vyžadujú okolnosti, na inom vhodnom mieste. Predsedníctvo prislúcha dekanovi kolégia, v jeho neprítomnosti či pri právnej prekážke subdekanovi. Ak by jeden z nich alebo obaja podľa normy čl. 33 tejto konštitúcie nemali už právo voliť pápeža, predsedá zhromaždeniu kardinálov oprávnených voliť najstarší kardinál oprávnený voliť podľa všeobecnej hierarchie.

10. Pri kongregáciách kardinálov sa hlasovanie v dôležitejších záležitostiach nesmie robiť ústne, ale iba tajnou formou.

11. Generálne kongregácie, ktoré sa konajú pred začatím voľby a nazývajú sa "prípravnými", sa musia konať každý deň, a to odo dňa, ktorý stanoví komorník Svätej rímskej cirkvi s tromi prvými kardinálmi z každého rádu oprávnenými voliť; a to i počas dní, keď sa konajú pohrebné obrady za zomrelého pápeža. Deje sa to s úmyslom, aby sa kardinál - komorník informoval o názore kolégia a mohol mu oznámiť, čo považuje za potrebné alebo vhodné; aby ďalej jednotliví kardináli mali možnosť predložiť svoju mienku o vzniknutých problémoch a aby mohli v sporných prípadoch požiadať o objasnenie a predkladať návrhy.

12. Pri prvých generálnych kongregáciách je potrebné postarať sa o to, aby jednotliví kardináli mali k dispozícii exemplár tejto konštitúcie; nech je im zároveň daná možnosť, aby eventuálne mohli klásť otázky o zmysle a uskutočňovaní noriem stanovených konštitúciou. Okrem toho je vhodné, aby sa čítala tá časť konštitúcie, ktorá sa týka uprázdnenia Apoštolského stolca. Zároveň musia všetci prítomní kardináli zložiť prísahu, že dodržia predpisy obsiahnuté v konštitúcii a zachovajú úradné tajomstvo. Túto prísahu, ktorú musia zložiť aj tí kardináli, ktorí prídu neskôr a budú sa na týchto kongregáciách zúčastňovať až v druhej fáze, predčítava kardinál-dekan, prípadne iný predsedajúci kolégiu podľa príslušnej normy čl. 9 tejto konštitúcie v prítomnosti ostatných kardinálov podľa nasledujúcej formuly:

My kardináli-biskupi, kardináli-kňazi a kardináli-diakoni Svätej rímskej cirkvi sľubujeme, zaväzujeme sa a prisaháme, že všetci spolu a každý jeden z nás presne a svedomite dodržíme všetky normy, ktoré sú obsiahnuté v apoštolskej konštitúcii Universi Dominici Gregis pápeža Jána Pavla II., a že prísne zachováme v tajnosti všetko, čo sa akýmkoľvek spôsobom vzťahuje na voľbu pápeža alebo čo prirodzene vyžaduje počas uprázdnenia Apoštolského stolca zachovanie tajomstva. Na to každý jednotlivý kardinál povie:

A ja, N. kardinál N., to sľubujem, tak sa zaväzujem a prisahám. Položiac ruku na evanjelium, nech pripojí: Tak mi pomáhaj Pán Boh i sväté evanjeliá, ktorých sa dotýkam svojou rukou.

13. Na jednej z bezprostredne nasledujúcich kongregácií musia kardináli podľa vopred zostaveného denného poriadku urobiť najnaliehavejšie rozhodnutia, vzťahujúce sa na začiatok volebných rokovaní, t.j.:

a) určia deň, hodinu a spôsob, akým sa prevezie do Vatikánskej baziliky mŕtvola zomrelého pápeža, aby tam bola vystavená na uctenie veriacim;

b) urobia všetky príkazy, potrebné na smútočné oslavy zomrelého pápeža, ktoré sa konajú počas deviatich za sebou nasledujúcich dní, a stanovia ich začiatok tak, aby sa pohreb konal medzi štvrtým a šiestym dňom po smrti, ak nejestvujú nijaké iné zvláštne dôvody;

c) požiadajú komisiu, pozostávajúcu z kardinála-komorníka a kardinálov, ktorí zastávajú úrady štátneho sekretára a prezidenta Pápežskej komisie Vatikánskeho štátu, aby načas pripravila tak priestory Domus Sanctae Marthae na patričné ubytovanie oprávnených kardinálov-voličov, ako aj vhodné ubytovanie pre všetkých tých, ktorých predvída norma čl. 46 tejto konštitúcie. Zároveň sa komisia postará o to, aby sa dalo k dispozícii všetko potrebné na prípravu Sixtínskej kaplnky, aby mohli voľby prebehnúť bez námahy, organizovane a s najvyššou mierou zachovania tajomstva podľa nariadení plánovaných v tejto konštitúcii;

d) dvom klerikom, príkladným v učení, múdrosti a morálnej autorite, zveria úlohu, aby predniesli kardinálom dve dobre premyslené úvahy o problémoch cirkvi v tomto okamihu a o osvietenej voľbe nového pápeža; zároveň dodržiavajú nariadenia v čl. 52 tejto konštitúcie, stanovia deň a hodinu prednesenia prvej z dvoch úvah;

e) na návrh správy Apoštolského stolca alebo kvôli kompetentnosti na návrh gubernátora Vatikánskeho štátu odobria potrebné výdavky na obdobie medzi smrťou pápeža a voľbou nástupcu;

f) eventuálne prečítajú existujúce dokumenty, ktoré zanechal zomrelý pápež kardinálskemu kolégiu;

- g) postarajú sa o to, aby sa zničil rybársky prsteň a olovená pečať, ktorými sa zaopatrujú apoštolské listiny;
- h) lósom nariadia pridelenie izieb kardinálom oprávneným voliť;
- i) stanovia deň a hodinu začiatku volieb.

III.

O NIEKTORÝCH ÚRADOCH POČAS UPRÁZDZENIA APOŠTOLSKÉHO STOLCA

14. V súlade s článkom 6 apoštolskej konštitúcie Pastor Bonus¹³ odstupujú smrťou pápeža všetci predstavení dikastérií rímskej kúrie zo svojej funkcie, či to už je kardinál-sekretár, kardináli-prefekti, alebo arcibiskupskí prezidenti, ako aj členovia týchto dikastérií. Z toho sú vyňatí iba komorník svätej rímskej kúrie a veľkopenitenciár, ktorí aj naďalej riadne vybavujú záležitosti, avšak to, čo by malo byť predložené pápežovi, predkladajú kardinálskemu kolégiu.

Podobne zostáva vo svojom úrade počas uprázdnenia Apoštolského stolca podľa apoštolskej konštitúcie Vicariae Potestatis (čl. 2, § 1)¹⁴ kardinál-vikár rímskej diecézy a rovnako zostáva v úrade kardinál-kňaz Vatikánskej baziliky a generálny vikár Vatikánu vo svojom jurisdikčnom okruhu.

15. Ak sú úrady komorníka svätej rímskej kúrie alebo veľkého penitenciára v čase smrti pápeža alebo pred voľbou nástupcu uprázdnené, musí kardinálske kolégium tak rýchlo, ako je to možné, zvoliť kardinála, prípadne kardinálov, ktorí sa do voľby nového pápeža ujmú týchto úradov. V uvedených jednotlivých prípadoch sa voľba uskutoční tajným hlasovaním všetkých prítomných oprávnených kardinálov-voličov. Uskutoční sa to formou lístkov, ktoré rozdájú ceremoniári, opäť ich pozbierajú a potom ich v prítomnosti komorníka Svätej rímskej cirkvi a troch kardinálov-asistentov otvorí, keď je potrebné voliť veľkého penitenciára; prípadne v prítomnosti troch uvedených kardinálov a sekretára kardinálskeho kolégia, ak sa volí komorník. Za zvoleného a ipso facto povereného všetkými právomocami, prislúchajúcimi jeho úradu, sa považuje ten, kto získa väčšinu hlasov. V prípade rovnosti hlasov sa stáva povereným ten, kto je hierarchicky vyššie, a ak majú rovnakú hodnosť, ten, ktorý bol skôr menovaný za kardinála. Až do voľby komorníka vykonáva jeho úlohy dekan kolégia, v jeho neprítomnosti, prípadne ak jestvujú právne prekážky, subdekan alebo najstarší kardinál podľa čl. 9 tejto konštitúcie, ktorý môže okamžite urobiť rozhodnutia, ktoré si vyžadujú okolnosti.

16. Ak by počas uprázdnenia stolca zomrel generálny vikár rímskej diecézy, vykonáva zástupca generálneho vikára, ktorý je v úrade, okrem svojej riadnej jurisdikcie zástupcu¹⁵ aj úrad vlastný kardinálovi-vikárovi. Ak by chýbal aj zástupca generálneho vikára, prevezme jeho úrad služobne najstarší svätiaci biskup.

17. Len čo dostane komorník Svätej rímskej cirkvi správu o pápežovej smrti, oficiálne ju skonštatuje v prítomnosti pápežského ceremoniára, prelátov, ako aj sekretára a kancelára Apoštolskej komory, ktorý vystavuje úradný dokument o smrti. Kardinál-komorník okrem toho zapečatí pracovňu a súkromné komnaty zomrelého pápeža a nariadi, aby personál, ktorý sa zvyčajne zdržiava v súkromnom byte pápeža, až do jeho pohrebu, keď sa zapečatí celý byt, tam mohol zostať. Ďalej oznámi pápežovu smrť kardinálovi-vikárovi Ríma, ktorý o tom upovedomí obyvateľstvo Ríma vlastným výnosom. Má sa tiež ujať Apoštolského paláca vo Vatikáne, či už osobne, alebo prostredníctvom delegáta, Lateránskeho paláca a sídla v Castel Gandolfo, ako aj postarať sa o ich fungovanie a vedenie. Po vypočutí kardinálov, ktorí predsedajú v troch hierarchických rádoch, vykonáva

všetky nariadenia týkajúce sa pochovania pápeža, ak on počas svojho života v tejto veci nevyjaviť svoju vôľu. V mene a so súhlasom kolégia kardinálov sa stará nakoniec o všetko, čo si vyžadujú okolnosti na ochranu práv Apoštolského stolca a jeho riadnej správy. Je úlohou komorníka Svätej rímskej cirkvi, aby sa počas uprázdnenia stolca s pomocou troch kardinálov-asistentov postaral o časné dobrá a práva Svätého stolca a aby ho spravoval s predpokladaným jednorazovým súhlasom kolégia kardinálov v menej dôležitých otázkach a so súhlasom pre každý jednotlivý prípad v dôležitejších otázkach.

18. Kardinál-veľkopenitenciár a jeho spolupracovníci môžu vybavovať počas uprázdnenia stolca tie záležitosti, ktoré určil môj predchodca Pius XI. v apoštolskej konštitúcii *Quae divinitus* z 25. marca 1935¹⁶ i ja sám v apoštolskej konštitúcii *Pastor Bonus*.¹⁷

19. Úlohou dekana kardinálskeho kolégia je oznámiť všetkým kardinálom smrť pápeža, len čo ho o tom informuje komorník alebo prefekt Pápežského domu, a zvolať ich na kongregácie kolégia. Zároveň oboznamuje s pápežovou smrťou diplomatický zbor akreditovaný pri Svätom stolci a hlavy štátov príslušných národov.

20. Počas uprázdnenia Apoštolského stolca si zástupca štátneho sekretariátu, ako aj sekretár pre zahraničné vzťahy a sekretári dikastérií rímskej kúrie ponechávajú vedenie svojich úradov a sú za ne zodpovední kardinálskemu kolégiu.

21. Takisto nezanikajú počas uprázdnenia stolca úrady a právomoci pápežských zástupcov.

22. Aj almužník Jeho Svätosti pokračuje vo svojej charitatívnej činnosti podľa kritérií obvyklých počas pápežovho života; avšak až do voľby nového pápeža podlieha kolégiu kardinálov.

23. Počas uprázdnenia stolca má celú civilnú moc pápeža vo veci vedenia Vatikánu v rukách kardinálske kolégium, ktoré však môže vydávať dekréty iba v nevyhnutných prípadoch a len na čas uprázdnenia stolca; v budúcnosti zostanú platné iba vtedy, ak ich potvrdí nový pápež.

IV.

PRÁVOMOCI DIKASTÉRIÍ RÍMSKEJ KÚRIE POČAS UPRÁZDNNENIA APOŠTOLSKÉHO STOLCA

24. Počas uprázdnenia stolca nemajú dikastéria rímskej kúrie, s výnimkou dikastéria menovaného v čl. 26 tejto konštitúcie, žiadne právomoci v tých záležitostiach, ktoré nemôžu vybavovať alebo vykonávať *Sede plena*, či už *facto verbo cum SS.mo*, alebo *ex Audientia SS.mi*, alebo *vigore specialium et extraordinarium facultatum*, ktoré zveruje pápež prefektom, prezidentom alebo sekretárom tých istých dikastérií.

25. Oproti tomu riadne právomoci vlastné každému dikastériu smrťou pápeža nezanikajú; avšak nariaďujem, aby dikastéria používali svoju právomoc len na udeľovanie milosti - v otázkach, ktoré majú menší význam, zatiaľ čo dôležitejšie alebo sporné otázky, ktoré môžu byť odložené na neskôr, musia zostať vyhradené výlučne budúcemu pápežovi; ak nestrpia nijaký odklad (ako medziiným prípady *dišpenzovania in articulo mortis*, ktoré udeľuje pápež), môže ich kardinálske kolégium zveriť tomu kardinálovi, ktorý bol až do smrti pápeža prefektom dikastéria, alebo arcibiskupovi, ktorý bol dovtedy prezidentom, ako aj zvyšným kardinálom toho istého orgánu, ktorému by ich zomrelý pápež pravdepodobne odovzdal na

spracovanie. Za týchto podmienok môžu robiť per modum provisionis až do voľby pápeža také rozhodnutia, ktoré považujú za najvhodnejšie a primerané na zachovanie a ochranu cirkevných práv a duchovného dedičstva.

26. Najvyšší súdny dvor Apoštolskej signatúry a Súdny dvor Rímskej rotý riešia naďalej aj počas uprázdnenia Apoštolského stolca právne prípady v súlade s ich vlastnými zákonmi, ale s akceptovaním predpisov, ktoré sú obsiahnuté v článku 18, 1 a 3 apoštolskej konštitúcie Pastor Bonus.18

V.

POHREBNÉ OBRADY ZA RÍMSKEHO PÁPEŽA

27. Po skone rímskeho pápeža slávia za neho kardináli tryznu deväť za sebou nasledujúcich dní podľa Ordo exsequiarum Romani Pontificis, ktorého noriem sa pridriavajú podobne ako pri Ordo rituum conclavis.

28. Ak sa koná pohreb vo Vatikánskej bazilike, vyhotoví notár kapituly tejto baziliky alebo archívny kanonik príslušný úradný dokument. Zmocnenec kardinála-komorníka a zmocnenec prefekta Pápežského domu, každý sám za seba, potom zostavia dokumenty, ktorými overia vykonaný pohreb; prvý v prítomnosti členov Apoštolskej komory, druhý v prítomnosti prefekta Pápežského domu.

29. Ak by pápež zomrel mimo Ríma, bude úlohou kardinálskeho kolégia urobiť všetky potrebné opatrenia na dôstojné a úctivé prevezenie mŕtvolky do Petrovej baziliky vo Vatikáne.

30. Nikomu nie je dovolené, aby akýmkoľvek pomôckami fotografoval pápeža na smrteľnej posteli alebo po jeho skone ani aby akýmkoľvek prístrojom zaznamenával jeho slová na neskoršie reprodukovanie. Ak niekto chce po smrti pápeža urobiť dokumentárne fotografie, musí o to požiadať kardinála-komorníka Svätej rímskej cirkvi, ktorý však fotografovanie pápeža nepovolí, ak nie je oblečený v pontifikálnom rúchu.

31. Po pohrebe pápeža a počas voľby nového pápeža nemá byť obývaná žiadna časť pápežských súkromných komnát.

32. Ak zomrelý pápež urobil zanechaním listov a súkromných dokumentov testament o svojom majetku a ustanovil vlastného vykonávateľa testamentu, jemu prináleží v súlade s plnou mocou od poručiteľa, aby nariaďoval a realizoval všetko, čo sa týka súkromného majetku a písomností zomrelého pápeža. Vykonávateľ testamentu za realizovanie svojej úlohy zodpovedá jedine a výlučne novému pápežovi.

DRUHÁ ČASŤ

VOĽBA RÍMSKEHO PÁPEŽA

I.

VOLIČI RÍMSKEHO PÁPEŽA

33. Právo voliť rímskeho pápeža prislúcha jedine a výlučne kardinálom Svätej rímskej cirkvi s výnimkou tých, ktorí pred dňom smrti pápeža alebo pred dňom uprázdnenia Apoštolského stolca už dovŕšili 80. rok života. Najvyšší počet kardinálov oprávnených voliť nesmie byť vyšší ako 120. Bezpodmienečne sa vylučuje aktívne volebné právo iného cirkevného hodnostára alebo angažovanie sa svetskej moci, a to akejkol'vek hodnosti a hierarchie.

34. Ak by sa stalo, že sa Apoštolský stolec uprázdni v priebehu slávenia ekumenického koncilu alebo biskupskej synody, ktoré sa konajú v Ríme alebo na

inom mieste vo svete, uskutočňujú voľbu nového pápeža jedine a výlučne kardináli oprávnení voliť podľa predchádzajúceho čísla normy, a nie samotný koncil alebo biskupská synoda. Preto vyhlasujem za neplatné také konanie, ktorým by sa azda trúfalo pokúsiť zmeniť normy vo veci voľby alebo volebného kolégia. Dokonca koncil alebo biskupská konferencia sa podľa príslušných ustanovení kán. 340, kán. 347, § 2 Kódexu kanonického práva a kán. 53 Kódexu kánonov východných cirkví musia považovať za ihneď rozpustené ipso iure, len čo príde správa o uprázdnení Svätého Stolca, nech by sa nachádzali na ktoromkoľvek stupni. Musia teda, okamžite prerušiť všetky zhromaždenia, stretnutia alebo zasadania a nesmú už ďalej pod hrozbou ich neplatnosti koncipovať alebo pripravovať nijaké dekréty alebo kánony a ani tie, ktoré sú potvrdené, zverejňovať; koncil alebo synoda nesmú pokračovať zo žiadneho akokoľvek závažného alebo chvályhodného dôvodu, pokiaľ nenariadil znovuzvolanie alebo pokračovanie nový, kanonicky zvolený pápež.

35. Žiaden z kardinálov oprávnených voliť nesmie byť z nijakého dôvodu alebo zámienky vylúčený z aktívnej alebo pasívnej voľby okrem akceptovania ustanovení obsiahnutých v čl. 40 tejto konštitúcie.

36. Ak bol niektorý kardinál Svätej rímskej cirkvi verejne kreovaný v konzistóriu, má tým na základe normy ustanovenej v čl. 33 tejto konštitúcie právo, aby volil pápeža, aj keď mu ešte nebol nasadený biret a odovzdaný prsteň a ešte nezložil prísahu. Toto právo však nemajú kardináli, ktorí boli právoplatne zosadení alebo sa so súhlasom pápeža vzdali kardinálskej hodnosti. Okrem toho ich kardinálske kolégium počas uprázdnenia stolca nesmie znovu prijať ani rehabilitovať.

37. Ďalej ustanovujem, že prítomní kardináli oprávnení voliť musia čakať plných pätnásť dní po začatí právoplatného uprázdnenia Apoštolského stolca na neprítomných; avšak ponechávam na kardinálske kolégium, aby posunulo začiatok voľby o niekoľko dní, ak jestvujú závažné dôvody. Ale po uplynutí najviac dvadsiatich dní od začiatku uprázdnenia stolca sú všetci prítomní kardináli oprávnení voliť povinní pristúpiť k voľbe.

38. Všetci kardináli oprávnení voliť, ktorých zvolal na voľbu nového pápeža dekan alebo v jeho mene iný kardinál, sú z jeho moci svätej poslušnosti povinní prijať oznámenie o zvolaní a dostaviť sa na stanovené miesto okrem prípadu, že by im v tom bránila choroba alebo iný závažný dôvod, ktorý však ako taký musí uznať kardinálske kolégium.

39. Ak sa ešte kardináli oprávnení voliť dostavia re integra, t. j. pred začiatkom voľby veľpastiera cirkvi, pristúpia k voľbe v štádiu, v ktorom sa voľba nachádza.

40. Ak by sa niektorý kardinál oprávnený voliť vzpierať vstúpiť do Vatikánu, aby sa zúčastnil na voľbe, alebo ak by odmietal zostať po začiatku voľby, aby splnil svoju úlohu, bez jednoznačného zdravotného dôvodu, potvrdeného lekármi pod prísahou a väčšinou voličov, pokračujú ostatní nerušene vo voľbe bez toho, aby na neho čakali alebo aby mu znovu umožnili pristúpiť k voľbe. Ak však niektorý kardinál oprávnený voliť musí opustiť Vatikán kvôli náhlemu ochoreniu, môže sa vo voľbe pokračovať aj bez jeho hlasu; ak sa však chce vrátiť na volebné miesto po svojom uzdravení alebo aj pred ním, má právo znovu pristúpiť k voľbe.

Ak ďalej opustí Vatikán niektorý kardinál s oprávnením voliť z iného vážneho dôvodu, uznaného väčšinou voličov, môže sa vrátiť, aby sa zúčastnil na voľbe.

VOLEBNÉ MIESTO

A OSOBY S PRÍSTUPOM VOLÍŤ NA ZÁKLADE SVOJHO ÚRADU

41. Konkláve na voľbu pápeža sa koná v rámci Vatikánu v určených okruhoch a budovách, ktoré zostávajú uzavreté pre nepovolaných, aby sa zabezpečilo primerané ubytovanie a vhodný pobyt pre kardinálov oprávnených voliť a pre všetkých tých, ktorí sú oprávnené určené na spoluprácu na zabezpečenie regulárneho priebehu samotnej voľby.

42. K stanovenému okamihu začiatku voľby pápeža musia mať všetci kardináli oprávnení voliť vhodné ubytovanie v tzv. Domus Sanctae Marthae, ktorý sa iba nedávno dokončil vo Vatikáne, a byť v ňom nastahovaní.

Ak zo zdravotných dôvodov musí mať niektorý kardinál, ktorý je oprávnený voliť, ošetrovateľa aj počas voľby a predtým to potvrdila príslušná kongregácia kardinálov, treba sa postarať o to, aby mala aj táto osoba vhodné ubytovanie.

43. Od okamihu stanovenia začiatku volebných rokovaní až po verejné oznámenie uskutočnenia voľby pápeža, v každom prípade však do okamihu, ktorý určí nový pápež, sa autoritou kardinála-komorníka a za vonkajšej spoluúčasti substitútov štátneho sekretariátu uzatvoria pre neautorizované osoby priestory Domus Sanctae Marthae, najmä však Sixtínska kaplnka a priestory určené na liturgické slávnosti v súlade s tým, čo sa stanovilo v príslušných normách.

Celá oblasť mesta Vatikánu, ako aj riadna činnosť úradov, ktoré tu majú sídlo, musia byť v tom čase upravené tak, aby sa zaručilo zachovanie tajomstva a voľný priebeh všetkých rokovaní, ktoré sú spojené s voľbou pápeža. Zvlášť sa treba postarať o to, aby sa nikto nemohol dostať ku kardinálom oprávneným voliť na ceste z Domus Sanctae Marthae do Apoštolského paláca vo Vatikáne.

44. Kardináli oprávnení voliť od začiatku volebných rokovaní až po verejné oznámenie uskutočnenia voľby sa musia zdržať komunikácie prostredníctvom iných prostriedkov s osobami, ktoré nemajú nič do činenia s priebehom voľby okrem prípadu, keď ide o povolenú a naliehavú nevyhnutnosť, ktorú uznala mimoriadna kongregácia, ako stanovuje čl. 7. Tejto kongregácii podlieha aj uznanie nevyhnutnosti a naliehavosti spojenia kardinála-vel'kopenitenciára, generálneho vikára diecézy Ríma a veľ'kňaza Vatikánskej baziliky so svojimi príslušnými úradmi.

45. Všetkým ostatným, ktorí nebudú vymenovaní pod nasledujúcimi číslami, ale sa nachádzajú z oprávnených príčin vo Vatikáne, ako sa predpokladá v čl. 43 tejto konštitúcie, je absolútne zakázané, ak náhodou stretnú niektorého kardinála oprávneného voliť, aby sa v akejkol'vek forme, akýmkoľvek spôsobom alebo z akéhokoľvek dôvodu s kardinálmi zhovárali.

46. Aby sa vyhovel osobným a úradným požiadavkám, ktoré súvisia s priebehom voľby, musia byť vo vhodných priestoroch určených čl. 43 tejto konštitúcie primerane ubytované nasledovné osoby: sekretár kardinálskeho kolégia, ktorý vykonáva funkciu sekretára volebného zhromaždenia; pápežský majster- -ceremoniár s dvoma ceremoniármi a s dvoma rehoľníkmi pápežskej sakristie; jeden duchovný, ktorého vyberie kardinál- -dekan alebo zastupujúci ho kardinál, aby mu asistoval v jeho úrade.

ďalej musí byť včas postarané o primeraný počet osôb, ktoré sú k dispozícii na službu pri stole a udržiavanie čistoty. Všetky tu menované osoby musí vopred potvrdiť kardinál-komorník a traja asistenti.

47. Všetky osoby menované v čl. 46 tejto konštitúcie, ktoré by sa z akéhokoľvek dôvodu alebo v ktoromkoľvek čase dozvedeli od niekoho priamo alebo nepriamo

niečo o rokovaníach týkajúcich sa voľby, najmä však volebných kôl, sú viazané prísnou mlčanlivosťou voči každej osobe, ktorá nepatrí do kolégia kardinálov oprávnených voliť. preto musia pred začiatkom voľby zložiť prísahu podľa modality a formúl v nasledujúcej norme.

48. Osoby menované v čl. 46 predkladanej konštitúcie musia pred začiatkom voľby, po náležitom poučení o význame a dosahu skladanej prísahy pred kardinálom-komorníkom alebo iným ním delegovaným kardinálom v prítomnosti dvoch ceremoniarov v určenom čase odriekať a podpísať túto prísaznú formulu:

Ja, N. N., sľubujem a prisahám, že zachovám v absolútnej tajnosti voči všetkým, ktorí nepatria do kolégia kardinálov oprávnených voliť, a to naveky, ak nedostanem výslovné mimoriadne dovolenie novozvoleného pápeža alebo jeho nástupcu, všetko, čo priamo alebo nepriamo súvisí s voľbou a hlasovaniami i voľbe pápeža. Sľubujem a prisahám, že nepoužijem žiadne nahrávacie prístroje v období voľby v okruhu Vatikánu, či už na zaznamenanie zvuku, či obrazu, no zvlášť toho, čo priamo alebo nepriamo nejako súvisí so samotnou voľbou. Vyhlasujem, že túto prísahu skladám vo vedomí, že jej prekročenie bude viesť voči mojej osobe k tým duchovným a kanonickým trestom, ktoré hodlá použiť budúci pápež (por. kán. 1399 CIC).

Tak mi pomáhaj Pán Boh a tieto sväté evanjeliá, ktorých sa dotýkam svojou rukou.

III.

ZAČIATOK VOĽBY

49. Po odbavení predpísaných pohrebných slávností za zomrelého pápeža a príprave všetkého, čo je potrebné na riadny priebeh voľby, sa v stanovený deň - teda na 15. deň po pápežovej smrti, alebo v súlade s nariadením v čl. 37 tejto konštitúcie nie neskôr ako na 20. deň - zhromaždia kardináli oprávnení voliť v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne, alebo, vždy podľa okolností a požiadaviek času a miesta, na inom mieste, aby sa zúčastnili na eucharistickej slávnosti s Proprium votívnej omše Pro eligendo Papa.¹⁹ Podľa možnosti sa má konať vo vhodnú hodinu dopoludnia, aby sa popoludní mohlo uskutočniť všetko, čo je predpísané v nasledujúcich bodoch tejto konštitúcie.

50. Z Capella Paolina Apoštolského paláca, kde sa stretnú vo vhodnú hodinu popoludní, sa vydajú kardináli oprávnení voliť v chórovom oblečení v slávnostnej procesii do Sixtínskej kaplnky Apoštolského paláca, na miesto a sídlo priebehu voľby, vzývajú za spevu Veni Creator pomoc Ducha Svätého.

51. Podstatné prvky konkláve zostávajú, ale mení sa niekoľko druhoradých modalít, ktoré sa zmenou okolností stali nepotrebnými vzhľadom na cieľ, ktorému slúžili predtým. Touto konštitúciou teda stanovujem a nariaďujem, že všetky rokovania pápežskej voľby sa v súlade s predpismi uvedenými v nasledujúcich bodoch konajú výlučne v Sixtínskej kaplnke Apoštolského paláca; táto zostáva absolútne uzavretým miestom až do uskutočnenia voľby, takže je zaistené najprísnejšie zachovanie tajomstva o všetkom, čo sa tam priamo alebo nepriamo udeje alebo povie, nech sa to ľubovoľne vzťahuje na voľbu pápeža.

Podlieha to starostlivosti kardinálskeho kolégia, pracujúceho pod autoritou a zodpovednosťou komorníka, ktorého podporuje mimoriadna kongregácia, ako sa uvádza v čl. 7 tejto konštitúcie, aby bolo vopred všetko pripravené vnútri uvedenej kaplnky a v príslušných priestoroch; toto sa má stať za vonkajšej spolupráce

substitútov štátneho sekretariátu, aby sa zachoval riadny priebeh voľby a zachovanie tajomstva.

Zvlášť je potrebné urobiť, aj s pomocou spoľahlivých a technicky kompetentných osôb, presné a prísne kontroly, aby sa v týchto priestoroch skryte nenainštalovali audiovizuálne pomôcky na reprodukciu a prenos von.

52. Len čo sa kardináli oprávnení voliť dostavia podľa ustanovení v čl. 50 do Sixtínskej kaplnky, zložia ešte v prítomnosti tých, ktorí sa zúčastnili na slávnostnom sprievode, prísahu podľa formuly stanovenej v nasledujúcom bode.

Kardinál-dekan alebo hierarchicky najvyšší a najstarší kardinál predčíta nahlas formulu prísahy podľa ustanovenia v čl. 9 tejto konštitúcie. Na záver každý jednotlivý kardinál oprávnený voliť prečíta nahlas formulu prísahy, pričom sa dotkne svätého evanjelia, ako je to predpísané v nasledujúcom článku.

Po zložení prísahy posledného kardinála, ktorý je oprávnený voliť, prikáže pápežský majster-ceremoniár extra omnes, aby všetci tí, ktorí nepatria do konkláve, opustili Sixtínsku kaplnku.

V kaplnke zostane iba pápežský majster-ceremoniár a už vybraný duchovný, aby predniesol kardinálom oprávneným voliť druhé rozjímanie v súlade s čl. 13/d o ťažkej úlohe, ktorá im je zverená, a následne o nevyhnutnosti, aby konali podľa správneho úsudku pre blaho univerzálnej cirkvi, solum Deum prae oculis hebetes.

53. V súlade s tým, čo je nariadené v predchádzajúcom bode, prednesie kardinál-dekan alebo hierarchicky najvyšší a najstarší kardinál nasledujúcu formulu prísahy:

My všetci a jednotlivo každý kardinál oprávnený voliť, prítomní na tejto voľbe pápeža, sľubujeme, zaväzujeme sa a prisaháme, že verne a svedomite dodržíme všetky predpisy, ktoré sú obsiahnuté v apoštolskej konštitúcii pápeža Jána Pavla II. Universi Dominici Gregis z 22. februára 1996. Podobne sľubujeme, zaväzujeme sa a prisaháme, že každý jeden z nás, ak bude Božím riadením zvolený za pápeža, bude sa usilovať verne vykonávať munus petrinum pastiera univerzálnej cirkvi a neúnavne brániť a obhajovať duchovné i svetské práva, ako aj slobodu Svätého Stolca. Predovšetkým však sľubujeme a prisaháme, že s bezpodmienečnou vernosťou zachováme v tajnosti pred všetkými, či už klerikmi, alebo laikmi, všetko, čo sa nejakým spôsobom týka voľby pápeža, a že nijakým spôsobom neporušíme počas voľby nového pápeža alebo po nej tajomstvo o tom, čo sa udeje na volebnom mieste i čo sa priamo alebo nepriamo dotýka hlasovania, iba ak by na to udelil výslovné dovolenie samotný pápež. Rovnako sľubujeme a prisaháme, že nikdy nepodporíme ani neodobríme žiadne zasahovanie, opozíciu alebo akúkoľvek inú formu, ktorou by sa do voľby pápeža pokúsili zamiešať svetské authority akejkoľvek hierarchie a ktoréhokoľvek stupňa, akékoľvek skupiny či jednotlivci.

Nato jednotliví kardináli oprávnení voliť prisahajú v závislosti od ich hierarchickej hodnoty podľa nasledujúcej formuly:

A ja, N. kardinál N., to sľubujem, na to sa zaväzujem a to prisahám - a pripoja, poloziac ruku na evanjelium: tak mi pomáha Pán Boh i sväté evanjeliá, ktorých sa dotýkam svojou rukou.

54. Po rozjímaní opustí duchovný, ktorý ho predniesol, spolu s pápežským majstrom-ceremoniárom Sixtínsku kaplnku. Po skončení modlitieb, ktoré sa nachádzajú v príslušnom Ordo, si kardináli oprávnení voliť vypočujú kardinála-dekana (alebo jeho zástupcu), ktorý predovšetkým položí kolégiu voličov otázku, či teraz sa už môže začať voľba, alebo či ešte treba vysvetliť nejasnosti ohľadne noriem a modalít, ktoré sú stanovené touto konštitúciou. Avšak nie je dovolené,

hoci by v tom vládla jednota medzi voličmi- a to pod trestom neplatnosti samotných záverov -, aby sa zmenili alebo nahradili, najmä nie tie, ktoré podstatne súvisia s volebnými rokovaniami.

Keď potom podľa úsudku väčšiny voličov už nič nestojí v ceste začatia volieb, ihneď sa pristúpi v súlade s modalitami stanovenými v tejto konštitúcii k voľbe.

IV.

ZACHOVANIE TAJOMSTVA

O CELOM PRIEBEHU VOĽBY

55. Kardinál-komorník a traja kardináli asistenti pro tempore sú zaviazaní starostlivou bedlivosťou, aby sa nijakým spôsobom neporušila dôvernosť toto, čo sa deje v Sixtínskej kaplnke, kde sa koná voľba, ani v príľahlých priestoroch, či už pred rokovaniami, počas nich, alebo po nich.

Celkom osobitne, s pomocou skúseností dvoch dôveryhodných technikov budú dbať o to, aby bolo zaistené zachovanie tajomstva v menovaných priestoroch, najmä v Sixtínskej kaplnke, v ktorej sa konajú volebné rokovania. Presvedčia sa, či niekto neinštaluje v menovaných priestoroch nejaký vysielač na zvukový alebo audiovizuálny záznam.

Ak by sa niekto proti tejto norme previnil a odhalilo by sa to, nech sú si páchatelia vedomí, že im budú podľa zváženia budúceho pápeža uložené prísne tresty.

56. Pokiaľ trvajú volebné rokovania, nabádajú sa kardináli oprávnení voliť, aby sa zdržali písomnej korešpondencie a rozhovorov, a to aj telefonických alebo s použitím vysielačky, s osobami, ktoré právom nie sú pripustené do rezervovaných budov.

Takéto rozhovory sú prípustné iba z celkom závažných a naliehavých dôvodov, ktoré musí preskúmať mimoriadna kongregácia kardinálov podľa normy čl. 7.

Kardináli oprávnení voliť sa teda pred začatím voľby musia postarať o to, aby sa všetko, čo sa týka ich úradu alebo osobných záležitostí a nemôže sa odložiť vybavilo tak, aby takého rozhovory neboli potrebné.

57. Rovnako kardináli oprávnení voliť nesmú prijímať ani posielat' mimo Vatikánu nijaké správy, pričom je samozrejme zakázané, aby takúto korešpondenciu sprostredkúvali osoby, ktoré tam oprávnené majú prístup. Kardinálom oprávneným voliť sa osobitným spôsobom zakazuje, pokiaľ trvá voľba dostávať akékoľvek noviny a časopisy, ako aj sledovať vysielenie v rozhlase alebo televízii.

58. Tí, ktorí svoju službu nejakým spôsobom vykonávajú v súlade s ustanoveniami predpokladanými v norme čl. 46 tejto konštitúcie prostredníctvom poverení, ktoré súvisia s voľbou, a mohli by priamo alebo nepriamo porušiť zachovanie tajomstva, a to slovom, písmom, znakom alebo podobne, musia tomu bezpodmienečne zabrániť, lebo v opačnom prípade by na seba pritiahli trest exkomunikácie latae sententiae, ktorá je vyhradená Apoštolskému stolcu.

59. Kardinálom oprávneným voliť sa osobitne zakazuje, aby priamo alebo nepriamo poskytli nejakej osobe informáciu o hlasovaniach, ako aj o tom, o čom sa rokovalo alebo rozhodlo pri stretnutiach kardinálov pred voľbou alebo počas voľby pápeža. Táto povinnosť o zachovaní tajomstva sa dotýka aj tých kardinálov, ktorí nie sú oprávnení voliť a zúčastňujú sa na generálnej kongregácii podľa čl. 7 predkladanej konštitúcie.

60. Okrem toho nariad'ujem kardinálom oprávneným voliť, graviter onerata ipsorum conscientia, zachovať tajomstvo o týchto záležitostiach aj po uskutočnenej voľbe nového pápeža, nezabúdajúc na to, že sa nijakým spôsobom toto nesmie porušiť,

ak v tejto veci nebolo zo strany pápeža udelené zvláštne a výslovné splnomocnenie.

61. Kvôli ochrane kardinálov oprávnených voliť voči indiskrétnosti iných a prípadným vyhrážkam, ktoré by mohli byť namierené proti nezávislosti ich úsudku a proti ich slobode rozhodovania, nakoniec za všetkých okolností zakazujem, aby si pod akoukoľvek zámienkou brali so sebou do priestorov, v ktorých sa koná voľba, technické prístroje hocijakého druhu, ktoré slúžia na záznam, reprodukovanie alebo prenos zvuku, obrazu alebo písma, alebo aby sa takéto prístroje, ak sú už k dispozícii, použili.

V.

PRIEBEH VOĽBY

62. Po zrušení tzv. volebného postupu per acclamationem seu inspirationem a per compromissum sa rímsky pápež odteraz volí jedine a výlučne per scrutinium.

Stanovujem teda, že na platnú voľbu pápeža sú potrebné dve tretiny hlasov všetkých prítomných voličov.

V prípade, že počet prítomných kardinálov nie je presne deliteľný tromi, je na platnosť voľby pápeža potrebný jeden hlas navyše.

63. Po realizovaní náležitostí uvedených v čl. 54 tejto konštitúcie sa bezprostredne prikróčí k voľbe. Ak sa koná už popoludní prvého dňa, uskutoční sa iba jedno volebné kolo; ale v nasledujúci deň, ak v prvom volebnom kole voľba nebola úspešná, sa uskutočnia dve volebné kolá, vždy dopoludnia i popoludní, pričom hodinu začiatku volebných kôl vopred stanovia prípravné kongregácie alebo počas volebného obdobia sa určí podľa modalít, určených v čl. 64 a ďalších tejto konštitúcie.

64. Priebeh hlasovania sa uskutočňuje v troch fázach, z ktorých prvá, ktorú možno nazvať predstupňom hlasovania, zahŕňa nasledovné časti: 1) prípravu a rozdanie hlasovacích lístkov ceremoniarmi, ktorí každému kardinálovi oprávnenému voliť vydajú najmenej dva alebo tri lístky; 2) vylosovanie troch pomocníkov pri voľbe z celého počtu kardinálov oprávnených voliť, troch zmocnencov, ktorí zozbierajú hlasy chorých, stručne nazývaných Infirmarii, a troch skrutátorov; losovanie verejne vykoná posledný kardinál-diakon, ktorý vyťahne deväť po sebe nasledujúcich mien tých, ktorí sa ujmú týchto úloh; 3) ak sa pri losovaní pomocníkov, Infirmarii a skrutátorov vyskytnú mená kardinálov oprávnených voliť, ktorí kvôli chorobe alebo z iných dôvodov nemôžu tieto služby vykonávať, vylosujú sa namiesto nich mená iných, ktorí nemajú prekážky. Prví traja vyťahnutí sú pomocníkmi pri voľbe, traja nasledujúci sú Infirmarii a poslední traja sú skrutátormi.

65. V tejto fáze hlasovania treba dbať na nasledovné predpisy: 1) hlasovací lístok musí byť pravouhlý a v hornej polovici má mať napísané slová, podľa možnosti predtlačené: Eligo in Summum Pontificem, pričom spodná polovica musí zostať voľná na napísanie mena zvoleného; preto lístky treba zaobstarať tak, aby mohli byť zložené na dvojce; 2) každý kardinál oprávnený voliť tajne vyplní hlasovací lístok, napíšuc podľa možnosti zmeneným, ale čitateľným písmom meno toho, koho volí, pričom nesmú byť navrhnuté viaceré mená, lebo hlasovací lístok by bol neplatný; potom musí byť lístok dvakrát zložený; 3) počas volebných kôl smú byť v Sixtínskej kaplnke iba kardináli oprávnení voliť; preto sekretár kardinálskeho kolégia, pápežský majster-ceremoniár a ceremoniári majú ihneď po rozdani hlasovacích lístkov a ešte pred tým, ako voliči začnú písať, opustiť miestnosť; keď

vyjdú von, zavrie posledný kardinál-diakon dvere, ktoré otvorí a zavrie vždy vtedy, keď je to potrebné, napríklad keď Infirmarii vyjdú von, aby zozbierali hlasovacie lístky chorých, a keď sa vracajú do kaplnky.

66. Druhá fáza, ktorú možno označiť za vlastné volebné kolo, zahŕňa: 1) vhoďenie hlasovacieho lístka do urny, ktorá je na to vopred pripravená; 2) zamiešanie a spočítanie hlasovacích lístkov; 3) verejné spočítanie hlasov. Každý kardinál oprávnený voliť prinesie hlasovací lístok po jeho vyplnení a zložení podľa hierarchickej hodnosti a viditeľne pre všetkých so zdvihnutou rukou k oltáru, na ktorom stoja pomocníci pri voľbe aby mohli preberať lístky, a na ktorom sa nachádza urna prikrytá tanierom. Príduc tam kardinál oprávnený voliť hovorí zvýšeným hlasom nasledujúcu formulu prísahy: Volám za svedka Krista, ktorý bude mojím sudcom, že som zvolil toho, o ktorom si myslím, že by mal byť zvolený podľa Božej vôle. Potom položí hlasovací lístok na tanier a ním ho vhodí do urny. Nato sa ukloní smerom k oltáru a vráti sa späť na svoje miesto.

Ak niektorý z kardinálov oprávnených voliť, prítomný v kaplnke, nemôže so zdravotných dôvodov ísť k oltáru, podíde k nemu posledný z pomocníkov pri voľbe; volič odovzdá po zložení uvedenej prísahy zložený lístok pomocníkovi pri voľbe, ten ho viditeľne pre všetkých prinesie k oltáru, bez odriekania prísahy ho položí na tanier a ním ho vhodí do urny.

67. Ak sú kardináli, ktorí sú oprávnení voliť, chorí vo svojich izbách podľa čl. 41 a ďalších tejto konštitúcie, idú k nim traja Infirmarii so schránkou s otvorom hore, cez ktorý možno vhodiť zložený hlasovací lístok. Skôr ako pomocníci pri voľbách odovzdajú schránku Infirmarii, otvoria ju pred zrakmi všetkých, aby sa ostatní voliči mohli presvedčiť, že je prázdna: nato ju uzamknú a kľúč položia na oltár. Potom sa vydajú Infirmarii s uzamknutou schránkou a s príslušným počtom hlasovacích lístkov, ktoré ležia na malom tanieriku, za predpísaného sprievodu do Domus Sanctae Marthae ku každému jednotlivému chorému. Tento si vezme jeden hlasovací lístok a urobí tajnú voľbu, zloží lístok a po zložení uvedenej prísahy ho cez otvor vhodí do schránky. Ak chorý nie je schopný písať, vykoná predtým opísané úkony jeden z troch Infirmarii alebo iný kardinál oprávnený voliť, poverený chorým, pričom tento predtým zloží do rúk Infirmarii prísahu o zachovaní tajomstva. Potom prinesú Infirmarii schránku do kaplnky a po odovzdaní hlasov prítomných kardinálov ju pomocníci pri voľbách otvoria; potom spočítajú hlasovacie lístky, ktoré sa tam nachádzajú, a ak ich počet zodpovedá počtu chorých, položia ich jeden po druhom na tanier a s jeho pomocou ich všetky spolu vhadia do urny. Aby sa príliš nezdržoval priebeh voľby, môžu Infirmarii svoj vlastný hlasovací lístok vyplniť hneď po prvom kardinálovi a vložiť ho do urny, aby potom mohli ísť zozbierať hlasy chorých práve opísaným spôsobom, pričom za ten čas odovzdajú svoje hlasovacie lístky ostatní voliči.

68. Keď vložia hlasovacie lístky do urny všetci kardináli oprávnení voliť, prvý pomocník pri voľbe ju viackrát potrasie, aby hlasovacie lístky zamiešal; potom ihneď prikročí posledný pomocník pri voľbe k sčítavaniu hlasovacích lístkov tak, že viditeľne pre všetkých vyberá z urny lístky jeden po druhom a vkladá ich do inej, na to pripravenej prázdnej nádoby. Ak počet hlasovacích lístkov nesúhlasí s počtom voličov, musia sa všetky lístky spáliť a ihneď sa začne nové volebné kolo; ak však lístky súhlasia s počtom voličov, nasleduje verejné spočítanie hlasov, ktoré sa odvíja nasledovne.

69. Pomocníci pri voľbe sedia za jedným stolom pred oltárom; prvý vezme jeden hlasovací lístok, rozvinie ho, zistí meno zvoleného, podá lístok druhému pomocníkovi, ktorý si prečíta meno zvoleného a podá hlasovací lístok tretiemu, ten potom meno nahlas a zrozumiteľne prečíta, aby všetci prítomní voliči mohli zapísať urobené rozhodnutie do listiny, ktorá je na to pripravená. Aj on sám poznačí meno prečítané z hlasovacieho lístka. Ak by pomocníci pri voľbe našli pri verejnom sčítavaní dva hlasovacie lístky, ktoré sú tak vložené do seba, že obidva zjavne pochádzajú od toho istého voliča, platia ako jeden hlas, ak obsahujú to isté meno; ak sú však na nich rôzne mená, sú obidva neplatné; avšak samotná voľba sa ani v jednom z oboch prípadov neanuluje.

Po verejnom sčítaní hlasovacích lístkov spočítajú pomocníci pri voľbe spoločne hlasy, ktoré pripadajú na jednotlivé mená, a výsledky poznačia na osobitný list. Posledný z pomocníkov po predčítaní jednotlivých hlasovacích lístkov ich prederaví ihlou na mieste, kde je slovo Eligo, a navlečie ich na šnúru, aby mohli byť istejšie uschované. Po prečítaní všetkých mien sa zviažu konce šnúry do uzla a takto spolu zviazané hlasovacie lístky sa odložia do urny alebo stranou na stôl.

70. Potom nasleduje tretia, posledná fáza, ktorú možno nazvať záverom voľby. Pozostáva z 1) vyhodnotenia hlasov; 2) ich kontroly; 3) zo spálenia hlasovacích lístkov.

Pomocníci pri voľbe zistia súčet všetkých hlasov, ktoré pripadajú na jednotlivcov, a ak v tomto volebnom kole nikto nedostal dve tretiny hlasov, pápež ešte nie je zvolený; ak však niekto dostal dve tretiny hlasov, uskutočnila sa kanonicky platná voľba pápeža.

Skrutátori urobia v oboch prípadoch bez ohľadu na to, či sa voľbou rozhodlo, alebo nie, kontrolu hlasovacích lístkov a preskúmajú záznam pomocníkov pri voľbe o výsledku hlasovania kvôli istote, že si títo starostlivo a svedomite splnili svoju úlohu. Ihneď po preskúmaní, ešte skôr ako kardináli oprávnení voliť opustia Sixtínsku kaplnku, sa musia všetky hlasovacie lístky spáliť pred pomocníkmi pri voľbe, pričom im pomáha sekretár kolégia a ceremoniári, ktorých medzitým zavolať posledný kardinál-diakon. Ak sa však bezprostredne robí druhé volebné kolo, spália sa hlasovacie lístky prvej voľby až na záver spolu s lístkami druhého volebného kola.

71. Všetkým kardinálom oprávneným voliť i každému jednotlivo predpisujem, aby kvôli bezpečnému zachovaniu tajomstva odovzdali kardinálovi-komorníkovi alebo jednému z troch asistujúcich kardinálov všetky druhy poznámok o výsledku jednotlivých volebných kôl, ktoré majú pri sebe. Tieto poznámky sa spália s hlasovacími lístkami.

ďalej nariaďujem, aby kardinál-komorník Svätej rímskej cirkvi na konci voľby vyhotovil správu, s ktorou musia súhlasiť aj traja asistujúci kardináli, kde sa konštatuje výsledok hlasovania každého volebného kola. Táto správa sa odovzdá pápežovi a potom uschová v na to určenom archíve v zapečatenej zatvorenej obálke, ktorú nesmie otvoriť nikto bez výslovného súhlasu pápeža.

72. Potvrdzujúc nariadenia svojich predchodcov, sv. Pia X.,20 Pia XII.21 a Pavla VI.,22 predpisujem, aby - s výnimkou popoludnia príchodu do konkláve - kardináli oprávnení voliť po neúspešnom volebnom kole, či už dopoludnia, alebo popoludní, ihneď pristúpili k druhému kolu, v ktorom opäť odovzdajú svoje hlasy. V tomto druhom volebnom kole je potrebné dbať na všetky modalities prvého kola s výnimkou prísahy, ktorú voliči nemusia znova skladať, ako ani nie je potrebné ustanoviť

nových pomocníkov pri voľbe, Infirmarii a skrutátorov, takže zostáva v platnosti aj v druhom kole to, čo sa v tejto veci ustanovilo v prvom kole.

73. Všetko, čo sa vyššie stanovilo o priebehu voľby, musia kardináli oprávnení voliť starostlivo zachovávať pri všetkých volebných kolách, ktoré sa musia vykonávať v súlade s každodennými rannými a popoludňajšími liturgickými funkciami a modlitbami podľa už spomenutého Ordo rituum conclavis.

74. V prípade, že by kardináli oprávnení voliť mali ťažkosti zjednotiť sa na osobe, ktorú treba zvoliť, prerušia sa hlasovania, ktoré prebiehali počas troch dní bez výsledku spôsobom opísaným v čl. 62 a nasledujúcich najviac na jeden deň, aby voliči mali prestávku na modlitbu, na nenútený rozhovor medzi sebou a na krátky duchovný rozhovor s hierarchicky najvyššie postaveným kardinálom-diakonom. Potom hlasovania, ktoré sa musia urobiť rovnakou formou, pokračujú. Ak sa voľba nerealizuje po ďalších siedmich volebných kolách, znovu nasleduje prestávka na modlitbu, vzájomné rozhovory a napomínajúce slová hierarchicky najvyššieho kardinála z rádu kňazov. Potom sa znova vykoná sedem hlasovaní. Ak aj tieto prebehnú bez výsledku, nasleduje ďalšia prestávka na modlitbu, kolokvium a povzbudenie, ktoré prednesie hierarchicky najvyššie postavený kardinál z rádu biskupov. Potom sa odoberú na hlasovania, ktoré sa musia urobiť rovnakou formou a ktorých musí byť, ak neprivedú k voľbe, sedem.

75. Ak hlasovania neprivedú k úspechu ani po postupe stanovenom v predchádzajúcich bodoch, pozve komorník kardinálov oprávnených voliť, aby im dal najavo, akou cestou sa podľa jeho mienky treba uberať. Nakoniec sa ďalej bude postupovať adekvátne tomu, ako rozhodne absolútna väčšina.

Avšak nemožno sa odkloniť od toho, že k platnej voľbe musí byť buď absolútna väčšina hlasov, alebo sa volí medzi dvoma menami, ktoré získali v bezprostredne predchádzajúcom volebnom kole najväčší počet hlasov, pričom sa aj v tomto druhom prípade vyžaduje len absolútna väčšina.

76. Ak by voľba prebehla odlišne od formy, predpísanej touto konštitúciou, alebo ak by sa uskutočnila bez dodržania podmienok, ktoré stanovuje, je z toho istého dôvodu neplatná bez toho, aby bolo potrebné vysvetlenie; voľba preto nezakladá zvolenému nijaký právny nárok.

77. Stanovujem, že nariadenia, ktoré sa týkajú všetkého, čo predchádza voľbe pápeža, ako aj samotnému priebehu, treba úplne akceptovať aj vtedy, ak by sa Apoštolský stolec uprázdnil v dôsledku vzdania sa úradu zo strany pápeža v súlade s kán. 332, § 2 Kódexu kanonického práva a kán. 44 § 2 Kódexu kánonov východných cirkví.

VI.

NA ČO JE POTREBNÉ DBAŤ PRI VOĽBE PÁPEŽA
A ČOHO SA TREBA VYSTRÍHAŤ

78. V prípade, že by sa pri voľbe pápeža spáchal zločin simónie - Pán Boh nás pred tým zavaruj! -, stanovujem a prehlasujem, že všetci tí, ktorí by boli vinní, zvolávajú na seba exkomunikáciu latae sententiae; avšak vyhlasujem, že pri simonistickej voľbe sa ruší neplatnosť, aby sa z tohto dôvodu nenapadla platnosť voľby pápeža - ako stanovili už moji predchodcovia.²³

79. Potvrdzujúc aj predpisy mojich predchodcov, zakazujem každému, hoci aj požíva kardinálsku dôstojnosť, aby počas života pápeža a bez poradenia sa s ním

rokoval o voľbe jeho nástupcu, aby robil nejaké volebné sľuby alebo aby robil v tejto veci pri tajných súkromných stretnutiach závery.

80. Podobne chcem potvrdiť, čo stanovili moji predchodcovia, aby sa vylúčil akýkoľvek zásah do voľby pápeža zvonka. Z tohto dôvodu silou svätej poslušnosti a pod trestom exkomunikácie latae sententiae znova zakazujem všetkým kardinálom a každému kardinálovi oprávnenému voliť jednotlivo, a to terajším i budúcim, podobne aj sekretárovi kardinálskeho kolégia a všetkým ostatným, ktorí sa zúčastňujú na príprave a realizácii toho, čo je na voľbu potrebné aby pod akoukoľvek zámienkou prijali od ľubovoľnej svetskej autority poverenie navrhnúť právo veta alebo takzvané výlučné právo, či už formou jednoduchého želania, alebo oznámením, či už pred celým zhromaždeným kolégiom voličov, alebo pred jednotlivými voličmi, či už písomne, alebo ústne, priamo a bezprostredne alebo nepriamo a cez iných, či už pred začiatkom voľby, alebo počas jej priebehu. Želám si, aby sa tento zákaz vzťahoval na všetky možné zasahovania, odpor a priania, ktorými by sa pokúsili svetské authority akejkoľvek hierarchie a stupňa alebo niektoré skupiny či jednotlivci zamiešať do voľby pápeža.

81. Kardináli oprávnení voliť sa okrem toho musia zdržať akejkoľvek formy rokovania, dohôd, sľubov alebo iných ľubovoľných záväzkov, ktoré ich môžu zaväzovať, aby dali alebo odmietli dať hlas jednému či viacerým. Ak by sa to stalo, vyhlasujem takýto záväzok za neplatný, a hoci by bol urobený pod prísahou, nikto nie je povinný sa ho pridržať; s okamžitou platnosťou uvaľujem na tých, ktorí prestúpia tento zákaz, exkomunikáciu latae sententiae. Avšak nemám v úmysle zakázať, aby sa počas uprázdnenia stolca konala výmena názorov o voľbe.

82. Podobne zakazujem kardinálom, aby pred voľbou kapitulovali, t.j. aby robili spoločné dohody so sľubom, že by ich zrušili v prípade, ak by jeden z nich bol povýšený do hodnosti pontifikátu. Ak by sa vyskytli takéto sľuby, tiež ich vyhlasujem za neplatné, aj keby boli dané pod prísahou.

83. Nakoniec s rovnakým dôrazom ako moji predchodcovia naliehavo napomínam kardinálov oprávnených voliť, aby sa pri voľbe pápeža nenechali viesť sympatiami alebo averziou, aby sa nenechali ovplyvniť ani výhodami, ani osobnými vzťahmi, aby sa nenechali obmedzovať vplyvom uznávaných osobností alebo nátlakom skupín, vplyvom spoločenských komunikačných prostriedkov, mocou, strachom alebo túžbou po popularite. Pred očami majú mať jedine Božiu slávu a blaho cirkvi a po vzývaní božskej pomoci dať svoj hlas aj tomu mimo kardinálskeho kolégia, koho považujú pred všetkými za súceho, aby viedol celú cirkev k požehnaniu a úžitku.

84. Počas uprázdnenia stolca a najmä počas obdobia, v ktorom sa realizuje voľba Petrovho nástupcu, je cirkev celkom zvláštnym spôsobom spojená s pastiermi, predovšetkým s kardinálmi, ktorí volia pápeža, a vyprosuje si od Boha nového pápeža ako dar jeho dobroty a prozreteľnosti. Preto musí celá cirkev podľa vzoru prvotnej cirkvi, o ktorej hovoria Skutky apoštolov (por. 1,14), jednomyseľne zotrvať v modlitbách v duchovnom spojení s Máriou, Ježišovou Matkou; tak sa nestane voľba nového pápeža dianím izolovaným od Božieho ľudu, týkajúcim sa výlučne kolégia voličov, ale v istom zmysle konaním celej cirkvi. Preto nariaďujem, aby sa po správe o uprázdení Apoštolského stolca a zvláštnym spôsobom po smrti pápeža a jeho pohrebných obradoch vo všetkých mestách i na ostatných miestach, aspoň na najdôležitejších, pokorne a neustále modlilo k Pánovi (por. Mt 21,22; Mk 11,24), aby osvietil voličov a aby ich viedol pri ich úlohe k takej jednote,

aby to bola rýchla, jednomyselná a požehnaná voľba, ako si to vyžaduje spása duší a blaho celého Božieho ľudu.

85. To odporúčam najúprimnejším a najsrdečnejším spôsobom ctihodným kardinálom, ktorí už kvôli svojmu veku nemajú právo zúčastniť sa na voľbe pápeža. Kvôli celkom zvláštnemu spojeniu s Apoštolskou stolicou, ktoré prináša so sebou kardinálsky purpur, sa majú postaviť na špičku Božieho ľudu, ktorý je zhromaždený najmä v patriarchálnej bazilike v Ríme a tiež na kultových miestach iných častí cirkvi, aby všemohúci Boh udelil voliacim spolubratom prostredníctvom vytrvalej a neustálej modlitby, predovšetkým počas priebehu voľby, potrebnú pomoc a potrebné osvetlenie Ducha Svätého a aby takto mali účinnú a skutočnú účasť na ťažkej úlohe, zaobstarat' univerzálnej cirkvi jej pastiera.

86. ďalej prosím toho, kto bude zvolený, aby sa nevzdával úradu, do ktorého je povoláný, zo strachu pred jeho jarmom, ale aby sa v pokore podriadil plánu Božej vôle. Totiž Boh, ktorý mu jarmo uložil, ho svojou rukou aj podpira, aby ho bol schopný uniesť; ten, ktorý mu zveril ťažkú úlohu, mu dodá aj pomoci, aby ju splnil, a prepožičia mu darovaním dôstojnosti silu, aby sa nezrútil pod ťarchou úradu.

VII.

PRIJATIE VOĽBY, PROKLAMÁCIA A ZAČIATOK ÚRADOVANIA NOVÉHO PÁPEŽA

87. Ak sa voľba kanonicky realizuje, zavolá posledný kardinál-diakon sekretára kardinálskeho kolégia a pápežského majstra-ceremoniára do volebnej miestnosti; potom sa kardinál-dekan alebo hierarchicky najvyššie postavený a najstarší kardinál v mene celého kolégia voličov opýta zvoleného, či prijíma voľbu nasledujúcimi slovami: Prijímaš kanonickú voľbu za pápeža? Ihneď ako dostane súhlas, spýta sa ho: Ako sa chceš menovať? Nato vyhotoví pápežský majster-ceremoniár, ktorý pôsobí ako notár, a dvaja ceremoniári, ktorých v tomto momente zavolajú ako svedkov, dokument o akceptovaní voľby zo strany nového pápeža a o mene, ktoré prijal.

88. Zvolený pápež, ktorý už dostal biskupskú vysviacku, sa po prijatí voľby ihneď stáva biskupom rímskej cirkvi, pravým pápežom a hlavou kolégia biskupov; okamžite dostáva plnú a najvyššiu moc nad univerzálnou cirkvou a môže ju neodkladne vykonávať.

Ak zvolený ešte nie je biskupom, nech je ihneď vysvätený za biskupa.

89. Keď sa medzičasom vybaví ostatné formality, ktoré predpisuje Ordo rituum conclavis, pristúpia kardináli oprávnení voliť k tomu, aby stanoveným spôsobom preukázali novozvolenému pápežovi hold a urobili sľub poslušnosti. Nasleduje spoločné vzdávanie vďaky a potom prvý z kardinálov-diakonov oznámi čakajúcemu ľudu uskutočnenie voľby a meno nového pápeža, ktorý ihneď potom udelí apoštolské požehnanie Urbi et orbi z balkóna Vatikánskej baziliky.

Ak zvolený ešte nie je biskupom, hold sa vzdáva a voľba sa oznámi až po slávnostnej vysviacke za biskupa.

90. Ak sa zvolený nachádza mimo Vatikánu, musia sa dodržať smernice obsiahnuté v uvádzanom Ordo rituum conclavis.

Biskupskú vysviacku novozvoleného pápeža, ktorý ešte nie je v zmysle noriem čl. 88 a 89 tejto konštitúcie biskupom, podľa zvyku cirkvi realizuje dekan kardinálskeho kolégia alebo v prípade jeho neprítomnosti subdekan; v prípade, že ho nemôže vysvätiť ani ten, urobí to najstarší kardinál-biskup.

91. Konkláve sa končí ihneď, ako novozvolený pápež prijme svoju voľbu, iba ak on nenariadi niečo iné. Od tohto okamihu môže k novému pápežovi pristúpiť substitút pápežského štátneho sekretariátu, sekretár pre medzinárodné vzťahy a prefekt Pápežského domu, ako aj každý, kto musí v tejto chvíli prerokovať so zvoleným pápežom potrebné záležitosti.

92. Po slávnostnej ceremónii začiatku pontifikátu a v rámci adekvátneho časového rozpätia sa usídlí pápež podľa predpísaného rítu v patriarchálnej arcibazilike v Lateráne.

Promulgácia

Nasledujúc príklad mojich predchodcov, po zrelom uvážení stanovujem a predpisujem tieto normy a určujem, aby sa nikto neodvážil túto konštitúciu a nič, čo je v nej obsiahnuté, z akéhokoľvek dôvodu napadnúť. Všetci ju musia nedotknute nasledovať, odhliadnuc od akéhokoľvek protichodného ustanovenia, hoci by si zaslúžilo zvláštnu pozornosť. Nech dosiahne a docieli svoj úplný a neporušený účinok a nech je návodom pre všetkých, na ktorých sa vzťahuje.

Rovnako vyhlasujem za neplatné, ako je konštatované vyššie, všetky konštitúcie a ustanovenia, ktoré v tejto veci vydali pápeži, a zároveň vyhlasujem za bezcenné všetko, čo by sa proti tejto konštitúcii podniklo zo strany kohokoľvek a akejkolvek authority, vedome či nevedome.

Dané v Ríme, u sv. Petra, 22. februára, na sviatok Katedry sv. Petra, roku 1996, v osemnástom roku pontifikátu.

Ján Pavol II. PP v. r.

POZNÁMKY

1 Sv. Irenej, Adv. haereses. III, 3, 2: SCh 211,33.

2 Porov. Apošt. konšt. Vacante Sede Apostolica (25. decembra 1904): Pii X Pontificis Maximi Acta III (1908), 239-288.

3 Porov. Motu proprio Cum Proxime (1. marca 1922): AAS 14 (1922), 145-146; Apošt. konšt. Quae divinitus (25. marca 1935): AAS 27 (1935), 97-113.

4 Porov. Apošt. konšt. Vacantis Apostolicae Sedis (8. decembra 1945): AAS 38 (1946), 65-99.

5 Porov. Motu proprio Summi Pontificis electio (6. septembra 1962): AAS 54 (1962), 632-640.

6 Porov. Apošt. konšt. Regimini Ecclesiae universae (15. augusta 1967): AAS 59 (1967), 885-928; Motu proprio Ingravescentem aetatem (21. novembra 1970): AAS 62 (1970), 810-813; Apošt. konšt. Romano Pontifici eligendo (1. októbra 1975): AAS 67 (1975), 609-645.

7 Porov. AAS 80 (1988), 841-912.

8 Porov. I. vat. koncil, Dogm. konšt. o Kristovej cirkvi Pastor aeternus, III; II. vat. koncil, Dogm. konšt. o cirkvi Lumen gentium, 18.

9 Kódex kanonického práva, kán. 332 § 1; porov. Kódex kánonov východných cirkví, kán. 44 § 1.

10 Porov. Motu proprio Ingravescentem aetatem (21. novembra 1970): AAS 62 (1970), 811; Apošt. konšt. Romano Pontifici eligendo (1. októbra 1975): AAS 67 (1975), 622.

11 Kódex kanonického práva, kán. 1752.

12 Porov. Kódex kanonického práva, kán. 332 § 2; porov. Kódex kánonov východných cirkví, kán. 44 § 2.

13 Porov. AAS 80 (1988), 860.

14 Porov. AAS 69 (1977), 9-10.

15 Porov. Apošt. konšt. Vicariae potestatis (6. januára 1977), 2 § 4: AAS 69 (1977), 10.

16 Porov. č. 12: AAS 27 (1935), 112-113.

17 Porov. č. 117: AAS 80 (1988), 905.

18 Porov. AAS 80 (1988), 864.

19 Missale Romanum Nr. 4, str. 795.

20 Porov. Apošt. konšt. Vacante Sede Apostolica (25. decembra 1904), 76: Pii X Pontificis Maximi Acta III (1908), 280-281.

21 Porov. Apošt. konšt. Vacantis Apostolicae Sedis (8. decembra 1945): AAS 38 (1946), 93.

22 Porov. Apošt. konšt. Romano Pontifici eligendo (1. októbra 1975): AAS 67 (1975), 639.

23 Porov. Sv. Pius X., Apošt. konšt. Vacante Sede Apostolica (25. decembra 1904), 79: Pii X Pontificis Maximi Acta III (1908), 282; Pius XII., Apošt. konšt. Vacantis Apostolicae Sedis (8. decembra 1945), 92: AAS 38 (1946), 94; Pavol VI., Apošt. konšt. Romano Pontifici eligendo (1. októbra 1975), 79: AAS 67 (1975), 641.